

De onbekende Loire

De Loire zoals je haar nog nooit zag: wild, ongetemd en puur natuur. Zonder de druk van het massatoerisme maar met enkel slingerende wegen met eindeloze vergezichten. Een speeltuin voor motorrijders én levensgenieters, want eten en drinken kun je nergens beter dan in Frankrijk. We laten ons leiden door de grillen van de rivier en ontdekken een departement met vele gezichten!

[Tekst: Kris van der Stockt; Foto's: Eileen van der Stockt]

Wie Loire zegt, denkt aan statige kastelen, strakgesnoeide tuinen en frisse witte wijnen uit de Loire-vallei. Maar de Loire-regio is meer dan de beroemde Loire-kastelen met hun gemillimeterde tuincreaties. Frankrijks langste rivier toont zich namelijk van een heel andere kant in haar jeugdige bovenloop. Natuurlijk telt het gelijknamige departement in het midden van

de Auvergne-Rhône-Alpes-regio een aantal mooie kastelen en lekkere wijnen. Frankrijk zou anders Frankrijk niet zijn, maar toch is de sfeer er anders.

Het departement onderscheidt zich vooral door de ongerepte natuur, waar de Loire ruw en ontembaar is en de wegen zich door bossen en kloven slingeren. Een onbekend paradijs

voor motorrijders, weg van de grote toeristen-massa's, maar met uitnodigende terrasjes en pittoreske dorpjes en steden. Een ander Frankrijk dus, waar het leven nog altijd rustig zijn gangetje gaat, precies zoals het gisteren deed en morgen ook nog zal doen.

De gastvrouw van Domaine d'Aromm staat ons al op te wachten wanneer we de motor het

erf op sturen. Verwonderd over al dat Beiers paardengeweld is ze niet, want het domein is ook een manege annex paardenpension. Een verkoelende sprong in het buitenzwembad en een rijkelijk gedekte tafel voor twee personen in haar open veranda volgen. Dat belooft veel goeds voor de komende twee dagen hier in Ouches. Het dorpje is nauwelijks te vinden op »

Het is lekker rijden in het regionale natuurpark Livradois-Forez, dat onder meer onderdak biedt aan het hoogste punt van de regio, de Pierre-sur-Haute.

de kaart, maar de locatie is perfect om de Roannais, het achterland van Roanne, te verkennen!

De eerste dagtocht brengt ons naar het uiterste noorden van het departement. Haast hebben we niet op de wijnroute van de Côte Roannaise, die we deels volgen van Ambierle tot Le Crozet. Ook in deze beide dorpjes hebben ze alle tijd. Bovendien zijn ze uiterst fotogeniek, het eerste dorpje door de ligging op een heuvel vol met wijngaarden, het andere omdat je er tussen de vakwerkhuisen en versterkte vesting-

torens in de middeleeuwen waant. Wanneer de zon het wolkendek openbreekt, lopen we naar het hoogste punt van Le Crozet. Vanaf de ronde toren uit de twaalfde eeuw hebben we een weids zicht op de vlakte beneden. Aan dorpen met karakter geen gebrek tijdens deze tocht. Ook Charlieu met zijn romaanse benedictijnenabdij en het recent aan het lijstje toegevoegde Perreux behoren tot het selecte clubje van 'Villages de Caractère', zoals de Fransen hun speciale dorpen noemen. Een hoogst alarmerend vochtverlies maakt dat we in het

laatste meteen op zoek moeten naar een plek om onze dorst te lessen. Gelukkig gidst Google ons door de nauwe heuvelstraatjes naar de enige herberg van het dorp.

De dorst wordt gelest met sprankelend water, maar dat weerhoudt ons er niet van om later op de avond in Ouches een robijnrood flesje van de lokale Loire-wijn te proeven. De unieke variant van de gamay-druif verradt de nabijheid van de beter bekende Beaujolais, waarmee onze Roannaise de frisfruitige smaak deelt. Wanneer we later onze kamer opzoeken, klinkt het geluid van een uil. Het scherpt al onze zintuigen, zo lijkt het. De lucht hangt ineens vol met zwoele zomergeuren. Ergens verderop stroomt de Loire, onzichtbaar in het duister. Maar dat is voor morgen...

De ruige Roannais staat de volgende dag op het programma. Ofwel de etappe van de wilde Loire naar de Monts de la Madeleine, een uitloper van het Centraal Massief die de vlakte van Roanne domineert. De dikke BMW gromt al van plezier als we de lus van meer dan 150 kilometer selecteren in het navigatiesysteem. Puur natuur, waar een ongetemde rivier en een verrukkelijk lint van asfalt zich kronkelend een

De prachtige Gorges de la Loire met de opvallende Île de Grangent met daarop het beroemde kasteel.

Le Crozet is maar een pietepeuterig klein dorpje, maar wel eentje met onnavolgbare charme en het wordt daarom ook wel bestempeld als een 'Petite Cité de Caractère'.

weg doorheen banen. Daarvoor zijn we naar hier gekomen!

De Loire zou de Loire niet zijn wanneer er geen kastelen aan de oever zouden pronken. In het geval van Château de la Roche staat het bouwwerk vandaag niet meer op een rots aan maar in het water. Als een stoere schildwacht bewaakt het nog steeds de rivier, ook al zijn de ridders, handelaars en schippers allang verdwenen. Eeuwenlang trotseerde het de grillen van mens en natuur, totdat het wassende water van een damproject de kasteelruïne dreigde te

verdrinken. Een lokale crowdfunding redde het kasteel alsnog van een gewisse 'dood', terwijl het waterpeil van de stuw kunstmatig wordt gereguleerd. Een wijze beslissing, te oordelen naar het aantal toeristen dat af en aan loopt om het sprookjeskasteel te bewonderen.

Het kasteel laten we in een rechterhand-omdraai weer achter ons op de D56. Na een poosje staan we ineens moederziel alleen aan de Pêt d'Âne, waar de Loire diep beneden haar allermooiste krul trekt. We vallen bijna achter-

over van het weids panorama dat we hebben op de mooiste meander van de Loire, alvorens de loop van de rivier verderop wordt ingedamd. Als een zelfgeschilderd kunstwerk drukt de Loire ons op het hart dat de kortste weg niet altijd de mooiste is. Als motorrijder kunnen we dat alleen maar beamen. Minutenlang nemen we het uitzicht in ons op, het heeft iets tijdloos. De wind ruist door het gras, enkel een roofvogel zweeft ongrijpbaar boven de afgrond. Verder niets. Alleen de stilte en het eindeloze landschap. Wat een uitzicht! »

Busje komt zo, in Sauvain althans.

Ook de versterkte priorij van Pommiers hebben we niet veel later voor ons alleen. Net als de wegen en bossen van de Montagne Roannaise. Een stilte die ons meer en meer kan bekoren, al wordt de zoektocht naar een café of restaurantje wel wat moeilijker. Blijven rijden dan maar. Zo houden we tenminste de hitte van de dag op afstand!

Ook de volgende dag is de hitte genadeloos. Het lijkt wel of de zon een verzegend hete deken over het landschap heeft gelegd. Diep beneden ons laat de Loire zich van haar lome kant zien. Oude stenen huizen, een vesting en een magnifiek uitzicht, Saint-Maurice-sur-Loire is precies wat we zoeken. De zon brandt, maar het stilteven waarvan we genieten verzacht de meteorologische mokerslag die we nu al enkele

dagen op lijf en ledematen voelen. In ieder geval voor even!

Op de vlakte van de Forez wordt het er niet beter op qua temperatuur. Het kasteel van Saint-Marcel-de-Félines ligt veelzeggend aan de Chemin des Pas Pressés, de weg-van-de-niet-gehaasten. Fransen houden van poëtische plaatsnamen, maar wij zijn vooral met onszelf bezig. Helm af en zo snel mogelijk een plekje in de schaduw opzoeken.

Aansluitend brengt de D1 ons gelukkig hoger en hoger. Oververhit én uitgehongerd ploffen we neer bij de eerste de beste snackbar in Violay. We hebben meer bekijks dan een poolreiziger in de woestijn. Een simpele dagschotel, liters water en even op adem komen, dan komt het wel in orde. Bij dergelijke temperaturen denken we niet aan vilt en stof, en dus laten we

het hoeden kijken in Chazelles-sur-Lyon voor wat het is. De zinderende vlakte van de Forez wacht. Alweer...

De Plaine du Forez is een lange inzinking tussen de Monts du Forez in het westen en de Monts du Lyonnais in het oosten. Deze laatste, ook wel de Monts du Matin genoemd (bergen van de ochtend, red.), vangen het eerste zonlicht en hebben een zachte uitstraling. Hun tegenhanger in het westen, de Monts du Soir (bergen van de avond, red.) zijn robuuster, gehuld in de gouden gloed van de ondergaande zon. En het zijn precies die bergen die zich voor ons onvouwen in Cottance. Motor in de garage, een lekker koud biertje, vanavond doen we het rustig aan in de chambre en table d'hôtes bij Luc!

Geen stress in de Forez, ons motto op weg naar de Monts du Forez. In een mum van tijd »

Ook alweer zo'n plaatje: het dorpje Mallevall in natuurpark Pilat.

doorkruisen we de vlakte waarin de Loire zich heeft ingebed. De kaarsrechte D1089 krult zich hierna krols naar boven. In Noirétable ruilen we 'm in voor de D101, die zich tussen dichte sparrenbossen almaar hoger wurmt. Zuurstof vult longen en hoofd, eenmaal boven op de Col de la Loge. Beneden danst de hitte boven de weg, maar hier, op 1.253 meter hoogte, is het lekker vertoeven.

Dezelfde D101 brengt ons niet alleen naar boven, maar ook weer naar beneden, maar dan aan de andere kant van de bergen. Onderweg houden we even halt bij een lokale bar, waar we de verleiding niet kunnen weerstaan om een plak Fourme de Montbrison te proeven. De cilindrische vorm (fourme) gecombineerd met de smaak heeft de kaas grotendeels gemeen met die andere blauw dooraderde kaas uit de Forez, de Fourme d'Ambert. Buiten dat krijgen we niet veel meer op ons bord bij 'Chez Fleur'. Eten doet men hier van twaalf tot één en in de bergen wordt er geen eten verspild.

Toch kunnen we er weer even tegen. Het ongepte landschap waar we doorheen rijden doet ons meer dan eens stoppen. Zeer tegen de zin van de boxer, die letterlijk een hoogdag beleeft. Een gevoel van rust en ruimte maakt zich van ons meester naarmate we verder afdalen. Onderweg passeren we enkele verlaten 'jasse-ries', traditionele boerderijen waar vroeger de kaas werd gemaakt. In Sauvain kom je er alles over te weten in het dorpsmuseum, maar wij zoeken liever verkoeling achter een glas. Onze B&B van deze avond ligt aan de boorden van de Vizézy, het riviertje dat idyllisch door het stadje Montbrison stroomt. Een kort maar stevig onweer verdrijft de grootste hitte. Prima moment om wat rond te dwalen in de hoofdstad van het oude hertogdom Forez. De straten geuren naar nat asfalt en warme steen. Onder oude bruggen murmelt zacht het water van de Vizézy. In de verte sterft het onweer weg boven de Monts du Forez. We kunnen weer ademen. Vanavond smaakt alles beter. Met dank aan

de kok van het restaurant waar we net op tijd hebben gereserveerd. De regen mag de lucht dan fris hebben gewassen, op ons bord is het nog altijd zomer. Beter dan dit wordt het niet. Of toch?

Met een volle tank zetten we de volgende dag al vroeg koers naar het regionaal natuurpark Pilat, in het zuidoosten van het departement. De klim naar de Col de la Croix de l'Homme Mort zet meteen de toon. Geen toeristen, alleen wij en een landschap dat zich als een groene oceaan uitstrekt. Eenzelfde beeld, maar dan nog ruiger, wacht ons in het kunstenaarsdorpje Montarcher.

Voor het mooiste zicht op de wildernis van de Gorges de la Loire moet je evenwel bij Château d'Essalois zijn. Of beter nog aan de andere kant van de rivier, de brug over dus, even voorbij de barrage van Grangent. Twee spectaculaire fotostops die je niet mag missen. Wat we wel compleet missen is de modernistische site van Le Corbusier in de oude mijnstad Firminy. We rijden ons hopeloos verloren in de betonwoestijn van de stad. Steden? We zijn ze echt niet meer gewend, zo blijkt.

Tijd om terug te keren naar waar we thuis-horen: de natuur. Wilder, ruiger en nóg indrukwekkender dan alles wat we tot nu toe gezien hebben. Hier, aan de rand van het Centraal Massief, wisselt het landschap voortdurend van gedaante. Glooiende weiden, dichte bossen, ruige rotsflanken, soms warm en uitnodigend, dan weer streng en onherbergzaam. Het Pilat-massief toont tijdens een dagrit duidelijk zijn vele gezichten!

De Col de la République, een col die we ook kennen van de Tour de France, gooit meteen alle deuren open. Bergen rijplezier krijgt de

GS Adventure onder z'n wielen geschoven, op strak asfalt dat bochten niet schuwt. Totdat we volop in de remmen moeten voor het dorpje Malleval, dat spectaculair op een rotspunt balanceert. De steile kliffen boden eeuwenlang bescherming, nu bieden ze vooral plaats aan de wijnstokken die hier duizelingwekkend hoog tegen de helling opklimmen.

Wat omhoog gaat, moet ook weer naar beneden. Dat doen we, richting Rhône, waar nog meer de geur van druiven in de lucht hangt. De Chemin des Vignes voert ons in Chavanay opnieuw naar boven. Sainte-Croix-en-Jarez, ooit een kartuizerklooster, is nu een van Frankrijks mooiste dorpen. De monniken zijn verdwenen, er zitten enkel wat toeristen op de terrasjes bij de ingang van het dorp. Binnen de muren van het klooster doen we ons tegoeed aan de serene stilte van weleer.

Wanneer lichaam en geest weer enigszins in balans zijn, zetten we onze tocht voort. De weg slingert zich als een slang naar de Col de l'Éillon. Onder ons een zee van groen. Boven ons, in de verte, de contouren van de Alpen. We klimmen hoger, naar de Crête de la Perdrix, met zijn 1.432 meter de hoogste top van de Pilat. Aan de voet ervan ligt een bijzondere plek: La Jasserie du Pilat. De oude hoeve is nu een herberg, een plek met een uniek uitzicht. Ook het ritje erheen mag er zijn. Net als de bosbes-sentaart en het ijsje dat we er in de zon naar binnen werken.

Onze week zit er alweer op. We dwaalden door fotogenieke dorpen, zagen kastelen verdrinken en wijnen rijpen. Maar als er één plek is die de reis treffend samenvat, dan is het deze plek wel. Het massief van de Pilat is een ruige rand die de ongereptheid van het departement prachtig weerspiegelt. En alle eer aandoet! ■

Info Loire, Frankrijk

Het departement Loire maakt deel uit van de regio Auvergne-Rhône-Alpes en is vernoemd naar de gelijknamige rivier, die van zuid naar noord door het departement stroomt. Geografisch gezien wordt het departement gekenmerkt door een divers landschap, waarbij de afwisseling van bergen, vlaktes en rivieren een boeiende rijervaring garandeert. Niet naast de deur, maar zeker in combinatie met de aangrenzende, eveneens prachtige departementen kun je hier dagen zo niet weken op twee wielen uit de voeten zonder je te vervelen.

Ligging: centraal/oosten van Frankrijk

Regio: Auvergne-Rhône-Alpes

Aangrenzende departementen: Rhône, Isère, Ardèche, Haute-Loire, Puy-de-Dôme, Allier en Saône-et-Loire

Hoofdstad/prefectuur: Saint-Étienne

Onderprefecturen: Roanne en Montbrison

Afstand vanaf Utrecht: 945 kilometer

(Saint-Étienne) / 900 kilometer (Roanne)

Oppervlakte: 4.781 km² (tiende deel van Nederland)

Aantal inwoners: 769.000

Hoogste punt: Pierre-sur-Haute (1.634 meter)

Laagste punt: Saint-Pierre-de-Bœuf (140 meter)

Bezienswaardigheden: pittoreske dorpen (Ambierle, Le Crozet, Charlieu, Perreux, Sainte-Croix-en-Jarez, Malleval), zeer veel ongerepte natuur (Loire-meander Pê d'Ane, bergen van de Forez en Lyonnais, Gorges de la Loire, regionaal natuurpark Pilat) en natuurlijk verschillende unieke kastelen (Château de la Roche, Saint-Marcel-de-Félines, Château d'Essalois). Vergeet ook de lekkere Loire-wijnen niet, de petanque-ballen van de OBUT-fabriek en last-but-not-least de Jasserie du Pilat

Taal: Frans

Schrift: Latijns

Munteenheid: euro

Tijdsverschil: geen

Klimaat: de Loire kent een redelijk gematigd klimaat, maar met grote verschillen al naargelang de hoogte. De zomers zijn over het algemeen warm, terwijl de winters, vooral in de hoger gelegen gebieden, aanzienlijk kouder zijn en waarbij sneeuwval zeker niet uitgesloten is.

Overnachten: hoewel niet super toeristisch is het aanbod aan uiteenlopende accommodaties behoorlijk groot. Wij hebben goede ervaringen met de volgende etablissementen:

Domaine d'Aromm: www.domainedaromm.fr

La Croix Saint Jean: www.lacroixsaintjean.com

Une Odeur de Tilleul: www.uneodeurdetilleul.fr

La Maison du Bachat: www.maisondubachat.com

jimdofree.com

Route: Roanne, gelegen in het noorden van het departement Loire, is een van de twee onderprefecturen, ofwel 'tweede hoofdstad', van het departement. Het vormt het begin- en eindpunt van een dik 550 kilometer lange route door dit prachtige stukje Frankrijk. De route is een samenvoegsel van de zes in dit artikel beschreven dagtrips en ook makkelijk te splitsen in twee etappes, waarbij je eerst het westelijke deel van het departement van noord naar zuid verkent en op dag 2 via het oosten weer teruggaat naar Roanne. Te downloaden van www.motoplus.nl/motorroutes.

Contact: www.loiretourisme.com, www.france.fr

